

Portes obertes als talibans

Més de sis anys després de la caiguda del règim dels talibans a l'Afganistan, les forces internacionals no es veuen capaces de reduir-los completament. Ara, el govern afganès es mostra disposat a negociar amb aquest moviment fonamentalista com a única sortida per a frenar-ne l'avenç.

Si no els pots dominar, uneix-t'hi. Això és el que sembla que es vol fer a l'Afganistan amb els talibans. Després de més de sis anys de l'atac de l'exèrcit dels Estats Units a aquest país i la teòrica caiguda del règim dels talibans, aquest moviment fonamentalista cada vegada té més poder al sud i a l'est de l'Afganistan, de manera que ara la negociació amb es planteja com a única sortida. Almenys és com ho veu el president afganès, Hamid Karzai, que, inicialment amb la boca petita i ara ja sense embuts, diu que vol parlar amb els talibans. I no tan sols això. La comunitat internacional, de moment, no ha mostrat cap rebuig a la idea.

El 27 de desembre passat el govern afganès va expulsar dos diplomàtics estrangers importants –el segon representant de la Unió Europea a l'Afganistan, Michael Semple; i el tercer en importància de les Nacions Unides, Mervyn Patterson– acusats de mantenir converses amb els talibans al sud de l'Afganistan a esquena de l'executiu afganès. L'objectiu, segons que sembla, era obrir un camp d'entrenament de *talibans moderats* per lluitar contra els més extremistes a la província de Helmand, que s'ha convertit en un veritable malson per a les tropes britàniques, que hi lluiten des del juliol del 2006. Els dos diplomàtics havien estat detinguts pocs dies abans amb proves que, teòricament, els inculpaven.

La notícia va passar desapercibuda perquè, casualitats de la vida, la líder pakistanesa Benazir Bhutto va ser

assassinada el mateix dia de l'expulsió dels diplomàtics, i l'atenció mediàtica es va centrar en el país veí. "El 25 de desembre, dia de Nadal, el ministre afganès d'Afers Estrangers va convocar tots els ambaixadors de la Unió Europea a una reunió d'urgència", explica un diplomàtic europeu que s'estima més de mantenir

l'anonimat. L'ocasió s'ho mereixia: el segon representant de la UE havia estat enxampat amb proves que teòricament el comprometien. Segons aquest diplomàtic, Semple portava a sobre 90.000 euros, amb els quals se suposa que pretenia reclutar talibans moderats. La policia afganesa també va arrestar un dels seus subordinats, el general afganès Stanikzai, a qui van trobar un llaipsis de memòria informàtica amb informació sobre el camp d'entrenament de talibans que es pretenia obrir.

La memòria informàtica revelava les coordenades de localització del camp: prop de Musa Qala, localitat de Helmand controlada l'any passat pels talibans durant deu mesos consecutius fins que les tropes internacionals de la ISAF la van recuperar al desembre, després d'una gran ofensiva. Per reblar-ho, el governador provincial de Helmand, Assadullah Wafa, va assegurar que tenia constància que Michael Semple havia negociat amb els talibans.

El representant especial de la Unió Europea a l'Afganistan, el català Francesc Vendrell, va assegurar que la UE no tenia res a veure amb aquestes converses i que ell desconeixia totalment què feia el seu número dos a Helmand. Diverses fonts han confirmat posteriorment que qui realment era al darrere de tot plegat eren els serveis d'intel·ligència britànics, en un intent desesperat de trobar una sortida a l'avenç talibà al sud de l'Afganistan.

Recuperar el poder. La pregunta que, ara com ara, es fa molta gent és com pot ser que els talibans hagin guanyat tant poder al llarg dels darrers mesos. "Durant els sis anys de govern de Karzai no hi ha hagut cap millora, ni tampoc no s'ha fet res per detenir els reductes talibans", explica Mohammed Sardar, de l'ONG Mercy Corps, que treballa des dels anys 80 a la província de Helmand, controlada ara en bona part pels talibans. De fet, alguns veïns asseguren que els gover-

nadors dels districtes van oferir ajuda als talibans inicialment. "Jo he vist amb els meus ulls com els regalaven armes, vehicles i diners, en canvi de no atacar el districte", diuen alguns. Al començament els talibans van respectar el pacte. Ara ja no.

Encara cal afegir-hi l'existència d'una administració afganesa totalment corrupta, resultat d'un procés de pacificació del país que ja va començar malament. Per fer caure el règim dels talibans, els Estats Units —a diferència de la intervenció a l'Iraq— es van limitar a bombardejar el país i van cedir la invasió terrestre a l'Aliança del Nord, formada per una amalgama de grups militars i fonamentalistes que als anys 80 van lluitar contra les tropes soviètiques, i al començament dels 90 van convertir l'Afganistan en un veritable bany de sang. De fet, el novembre del 2001 les forces de l'Aliança del Nord van ser les que van entrar triomfants a Kabul mentre els últims talibans fugien en direcció al Pakistan.

El desembre d'aquell mateix any es va celebrar a Alemanya la conferència de Bonn, on es van establir els fonaments per a estabilitzar l'Afganistan i constituir un govern transitori presidit per Hamid Karzai. A Bonn l'Aliança del Nord va reclamar aleshores una compensació per l'operació militar realitzada per netejar l'Afganistan de talibans i, així, es va obrir la porta perquè líders d'aquesta aliança —la majoria, *senyors de la guerra*— entressin a formar part de l'executiu de Karzai i ocupessin carteres clau, com ara la de Defensa, Interior i Afers Estrangers.

Amb les eleccions presidencials de l'octubre del 2004 i la consegüent renovació del govern, Karzai es va poder desfer d'alguns d'aquests personatges indesitjables, però després els va tornar a incloure dins l'executiu per neutralitzar-ne el poder. Per exemple, el conegut senyor de la guerra Ismail Khan va ser nomenat ministre d'Energia i Aigües, i Abdul Rashid Dostum —un altre líder militar sanguinari—, assessor del Ministeri de Defensa. "Karzai podria haver escollit moltes més persones per al seu govern i estic convençuda que no està content amb els ministres que té,

però qui és ell per treure del poder a qui la comunitat internacional va legitimar?", es pregunta la diputada afganesa Shinkai Karokhail, que considera que ara és difícil d'esmenar una situació que ja va començar malament.

Un govern amb talibans. Els comicis parlamentaris celebrats el setembre del 2005 van acabar de complicar el panorama polític. Els líders militars que no van aconseguir una cartera al govern de Karzai van optar a un escó, malgrat que la llei electoral afganesa estableix que les persones vinculades a grups armats no poden ser candidates. De nou es van fer els ulls grossos amb el mateix propòsit —val més tenir-los al nostre costat que no pas en contra—, i el resultat és l'actual parlament afganès, format per 249 persones —68 són dones—, de les quals el 40% estan vinculades a faccions armades que van participar en la guerra: des de fonamentalistes fins a talibans.

La pregunta que es fa molta gent, ara com ara, és com pot ser que els talibans hagin guanyat tant de poder al llarg dels darrers mesos

Ara es tractaria de fer un pas encara més enllà. Fa pocs dies que Karzai va nomenar un nou governador per a la província de Helmand, Golab Mangal, que ja ha declarat que vol negociar amb els talibans, amb la connivència del president afganès. Karzai es planteja fins i tot d'obrir el govern a aquest moviment fonamentalista. Seria l'últim intent de mantenir-se al poder i adobar el terreny davant els seus rivals per a les eleccions presidencials de l'any vinent.

Mònica Bernabé
Kabul

El líder talibà Abdul-lah Mohsud parla per ràdio: en una imatge d'arxius de premsa afganesa de mort, quan era a punt de ser capturat per les tropes internacionals, el juliol de l'any passat.

